

Na temelju Programskih osnova za djelovanje Socijaldemokratskog foruma žena - SDP-a usvojenih na Osnivačkoj skupštini 8. siječnja 1995. godine, u Zagrebu, na Skupštini Socijaldemokratskog foruma žena SDP održanoj 27. listopada 1996. godine, u Zagrebu usvojen je

Program Socijaldemokratskog foruma žena SDP:

Uzimamo ono što nam pripada - pola neba, pola zemlje, pola moći!

Članice Socijaldemokratskog foruma žena
- promicateljice ravnopravnosti spolova i humanog društva

Žene i muškarci rađaju se ravnopravni. Podređeniji položaj žene nije uvjetovan njenim biološkim određenjem, već kroz povijest naslijeđenim predrasudama i netolerancijom. Stoga u Hrvatskoj državi i društvu žene moraju djelovati neposredno i zajedno s muškarcima graditi bolje društvo. To se neće dogoditi izvana - to žene moraju vlastitim djelovanjem izboriti.

Svojim načinom života i rada članice Socijaldemokratskog foruma žena promicati će ideju ravnopravnosti spolova u društvu i obitelji. Djelovanjem u Forumu načelo ravnopravnosti spolova će se, prije svega, ostvariti u SDP-u (njegov smo interesno-organizirani dio) kako bi mogli uvjerljivo zahtijevati poštivanje tog načela u cjelokupnome društvenom okruženju.

Dopuštene su sve metode djelovanja uobičajene u modernim demokratskim državama i civiliziranim društvima, od sastanaka i dogovora, javnih tribina i stručnih skupova, djelovanja u svim institucijama političkog sustava do iskazivanja građanskog neposlušta.

Vjerujemo da je unatoč razlikama u svjetonazorima i političkim stavovima među ženama, ravnopravnost spolova njihov zajednički problem. Socijaldemokratski forum žena

će surađivati sa svima, ženama i muškarcima, strankama i nevladinim organizacijama koji teže tom cilju. Boljom organiziranošću, većom komunikacijom, tolerancijom međusobnih razlika potaknut će se veća solidarnost među ženama, i istodobno će žene ojačati svoju ulogu i položaj u društvu.

Stoga ćemo se zalagati za:

- slobodu i dostojanstvo svake osobe;
- kulturu mira i nenasilno rješavanje sporova, u obitelji, državi i svijetu;
- podizanje kvalitete svakodnevnog života pojedinca i obitelji;
- ukidanje socijalne, kulturne, političke, ekonomske i radne diskriminacije žena;
- usklađivanje obiteljskih obveza žene sa obvezama vezanim za zaposlenje;
- odgovarajuće vrednovanje ženskog rada u kućanstvu;
- jednaka prava muškaraca i žena u obiteljskom životu, planiranju obitelji, podizanju djece, te ravnomjernu opterećenost svakodnevnim kućanskim poslovima;
- poboljšanje položaja obitelji u stambenoj, poreznoj i socijalnoj politici;
- pojačanu skrb o djeci bez roditelja i za obitelji o kojima skrbi jedan roditelj;
- pravo svih pojedinaca i parova na slobodno i odgovorno odlučivanje hoće li, kada i koliko djece imati;
- suvereno spolno obrazovanje mladih i prihvaćanje odgovornih spolnih navika primjerenih ljudskom dostojanstvu.

Zaposlena žena - plaćeni i neplaćeni rad

Sve žene rade. Neke su zaposlene izvan kuće, a neke kućanice. Brojne izravne ili prikrivene oblike radnog diskriminiranja treba, bilo iz zakonodavstva ili uobičajenog ponašanja na štetu žena, ukloniti, a ženski rad u kućanstvu dostojno vrednovati. Zaposlenje žene ne bi smjelo biti samo posljedica ekonomske nužnosti, već osnova njene ekonomske neovisnosti.

Osnivanjem Ureda za ravnopravnost spolova na županijskoj razini osiguralo bi se institucionalizirano djelovanje u sustavu državne uprave, čime bi se utjecalo na pripremu i provođenje odluka u izvršnoj vlasti, i njihovo donošenje u zakonodavnim tijelima, radi

promoviranja ravnopravnosti bez obzira na spol. Stoga ističemo jednaku dostupnost svakog zaposlenja i jednaku plaću za jednaki rad.

Umjesto Ureda pri Vladi alternativno bi se mogao uvesti svojevrstni ombudsman - pravobraniteljice, institucija neovisna o vlasti, ovlaštena da neposredno intervenira u slučaju narušavanja ravnopravnosti spolova ili nepoštivanja prava žena.

Obitelj i roditeljstvo

Samo žena može biti majka, ali i žena i muškarac trebaju biti roditelji. Obiteljskim potrebama potrebno je pridati prvorazredno značenje. Samo u okruženju pravne, materijalne i emocionalne sigurnosti moguće je odgovorno, slobodno i po vlastitom izboru stvarati i održati obitelj.

Roditelji, posebice majke, pravo na rad mogu ostvariti uz uvjet da su im dostupne i na raspolaganju javne, subvencionirane institucije koje će skrbiti o djeci dok su na radnom mjestu. Nužno je postojanje takvih institucija za članove obitelji treće generacije.

Žene i majke, ne samo zbog svoje uloge u obitelji, već i zbog njihovog pretežitog broja u odgojno-obrazovnom sustavu, posebice u vrtićima i nižim razredima osnovne škole, imaju odgovornost za odgoj djece. Međutim, žene nisu iskoristile stvarnu mogućnost da djecu, već od najmlađih dana zaštite od svjesnog ili nesvjesnog naglašavanja tradicionalne uloge žene i majke u obitelji, podjele poslova na muške i ženske. Novim pristupom bi se razvijao njihov prirodni osjećaj i svijest o ravnopravnosti spolova.

Školstvo i zdravstvo, uz već tradicionalne ženske industrije, feminizirani su i prihodovno padaju na sve niže grane. Žene dominiraju u zbornicama, ambulancama i dijelu tvorničkih hala. Međutim, u upravnim strukturama i među menadžerima prava su rijetkost. Nužnost je upozoriti da to nije posljedica različitih sposobnosti i na taj način jačati samopouzdanje žena.

Potrebno je stvarati takve obrazovane programe koji će promicati ravnopravnost među spolovima kako bi se izbor životnog zanimanja temeljio na interesu i sklonostima pojedinca, a ne na spolnim razlikama.

U seksualnoj sferi života, od prava izbora na partnera do planiranja obitelji i dogovornog roditeljstva, u školstvu, zdravstvu, i zakonodavstvu treba otklanjati sve prepreke koje omogućuju neravnopravnost spolova i diskriminiraju žene.

Seksualni odgoj, odgovoran pristup zdravstveno kontroliranoj kontracepciji, koja s novim znanstvenim saznanjima postaje dostupna partnerima bez obzira na spol i bez štetnih posljedica po zdravlje. Iako dostupna zaštita zdravlja žene, posebice u osjetljivim razdobljima trudnoće i poroda, pa i menopauze, preduvjeti su za promicanje ravnopravnosti spolova i u seksualnoj sferi. Sve to može doprinijeti smanjenju broja slučajnih i neželjenih trudnoća te smanjenju broja pobačaja.

Pravo na pobačaj kao nepovredivo pravo žene treba biti regulirano sukladno suvremenim civilizacijskim, pravnim i zdravstvenim dosezima.

Radi zaustavljanja porasta nasilja nad ženama i djecom u obitelji i društvu treba reagirati na svaki pojedinačni slučaj i podržati svaku opciju i program koji mogu doprinijeti uklanjanju sustavnog nasilja nad ženama i djecom, te nastojati da se zakonodavnom regulativom i prijetnjom visokim kaznama unaprijed obeshrabruje nasilno ponašanje.

Javno informiranje i masovne komunikacije, iako u njima sve više sudjeluju žene, nisu pokazali senzibilitet za ovaj problem. U medijima, osim u rijetkim specijaliziranim časopisima, ženi se pristupa, uglavnom, kao seksualnom objektu. Pravo na svima zajamčenu punu i objektivnu informaciju uključuje i pravo žena da takav pristup traže i kada je u pitanju ravnopravnost spolova i položaj žene u društvu.

Žene u politici

Primjerena politička organiziranost i zastupljenost žena u politici, temeljni je preduvjet za učinkovitu političku akciju. Vlastitim sposobnostima i snagom žene će zauzeti odgovarajuće mjesto u stranci, tijelima zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti, te neposredno doprinijeti boljem funkcioniranju vlasti na svim razinama društvene zajednice na dobrobit obaju spolova.

Na taj će se način promijeniti i sastav predstavničkih tijela, jer barem polovica zastupničkih mjesta u Saboru i vijećničkih mjesta u općinama, gradovima i županijama pripadaju zastupnicama i vijećnicama.

Za početak, ženske kvote prihvaćamo kao nužan instrument za postizanje primjerenijeg odnosa žena i muškaraca u svim rukovodnim tijelima stranke, i na izbornim listama. Oživotvorenjem načela o četrdesepostotnoj zastupljenosti obaju spolova u svim tijelima u stranci, takvi će zahtjevi i u širim društvenim sferama postati uvjerljiviji.

Pritisnute osnovnim životnim problemima održavanja elementarnog standarda pojedinca i obitelji, posebice posljedicama rata i agresije na Hrvatsku, svjesne da je ljudski život najveća vrijednost, nastojat ćemo afirmirati mirotvornu politiku i razoružanje, kao svjetski proces, te biti protiv bezosjećajnosti multinacionalnih kompanija i državnih vlasti kojima je novac primarni cilj, prije svakog drugog interesa pojedinca - muškarca ili žene.

Suradnju s ekološkim pokretima i pomoć u brizi za zaštitu okoliša podrazumijevamo kao prirodno savezništvo, jer želimo da naša djeca i sve buduće generacije žive u zdravom okolišu.

Iako će u ostvarivanju svojih zadaća Socijaldemokratski forum žena SDP dati prioritet onoj zadaći koja je najaktualnija, valja nastojati ka oživotvorenju svih djelova Programa kako bi ostvarili ravnopravnost spolova i humano društvo.

Djelovanje općinskih i gradskih Foruma je slobodno i autonomno. Predsjedništvo Foruma na državnoj razini je koordinator aktivnosti svih foruma.

Naš ćemo zajednički cilj ostvariti samo ako svaka od članica Socijaldemokratskog foruma žena bude aktivno sudjelovala u ostvarivanju planiranih zadaća, bez obzira bila ona članica stranke ili ne, ali istodobno i jačanjem SDP-a, odnosno većim utjecajem socijaldemokracije na zbivanja u društvu. Socijaldemokracija je kao vladajuće političko opredjeljenje u svjetskim razmjerima, učinila najviše u oživotvorenju ravnopravnosti spolova.